

Notat

Høringsnotat – generelle bemærkninger

Styrelsen for Videregående Uddannelser (UDS) har modtaget i alt 43 høringssvar over udkast til revision af bekendtgørelser til de ni sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser. Liste over høringssvar er vedlagt som bilag.

De ni berørte uddannelser er:

- professionsbachelor i bioanalytisk diagnostik (bioanalytiker)
- professionsbachelor i ergoterapi (ergoterapeut)
- professionsbachelor i ernæring og sundhed
- professionsbachelor i fysioterapi (fysioterapeut)
- professionsbachelor i Global Nutrition and Health
- professionsbachelor i jordemoderkundskab (jordemoder)
- professionsbachelor i psykomotorik (psykomotorisk terapeut)
- professionsbachelor i radiografi (radiograf)
- professionsbachelor i sygepleje (sygeplejerske).

Bekendtgørelserne består af en hoveddel og en bilagsdel.

Hoveddelen er opbygget ens på tværs af uddannelserne og er i vid udstrækning også ens i sit indhold. Der er imidlertid også markante forskelle, idet eksempelvis formålsparagraffen og de to paragraffer, der fastsætter hhv. fordelingen mellem fagområder, og hvilke obligatoriske temaer, der indgår i uddannelsens første to år, er forskellige fra uddannelse til uddannelse.

Bilagsdelen fastsætter de mål for læringsudbytte, som en færdiguddannet inden for hver af uddannelserne skal have opnået efter endt uddannelse. Bilagsdelen er opdelt i mål for viden, færdigheder og kompetencer. Der er fastsat 3-4 mål for hhv. viden, færdigheder og kompetencer, der går igen på tværs af uddannelserne. Det ligger ikke heri, at de skal opnås i tværfaglig undervisning. De øvrige mål er specifikke for den enkelte uddannelse.

Bemærkningerne i høringssvarene kan inddeles i tre hovedkategorier

1. Principielle og overordnede bemærkninger til hoveddelen.
2. Bemærkninger vedr. uddannelserne i øvrigt.
3. Bemærkninger, der adresserer uddannelsernes rammevilkår

Udover bemærkninger, der rummes inden for disse tre hovedkategorier, så har UDS modtaget en række kommentarer og bemærkninger af korrekturmæssig karakter samt forslag til præciseringer af den foreslåede tekst.

25. maj 2016

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Susanne Bomholt Andersen
Tel. 72317862
Mail SBA@uds.dk

Ref.-nr. 16/005468-66

1. Principielle og overordnede bemærkninger

En lang række af høringssvarene peger på, at udviklingsarbejdet leder til, at de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser styrkes – og at de gøres mere robuste i forhold til et sundhedsvæsen i forandring. Sundhedsvæsenet er i disse år under hastig forandring – og det skal uddannelserne løbende kunne tilpasse sig, således at match mellem efterspørgsel efter kompetencer modsvares af relevant udbud.

Styregruppens parter samt en række øvrige parter kvitterer for at være blevet inddraget igennem hele udviklingsarbejdet. Det er med til at sikre generelt opbakning til resultatet af udviklingsarbejdet, at det har været tilrettelagt, så mange interessenter er blevet inddraget. Konkret nævnes f.eks. arbejdet i de såkaldte monofaglige udviklingsgrupper.

Tidsplan for det samlede udviklingsarbejde

En række høringssvar peger samtidig på, at det er beklageligt, at udviklingsarbejdet er gennemført under stort tidspres. Der er i forlængelse heraf bekymring for, om det er muligt for professionshøjskolerne at sikre udarbejdelsen af nye studieordninger, inden de studerende påbegynder den nye uddannelse i september 2016.

Danske Professionshøjskoler har over for styregruppen anerkendt, at udviklingsarbejdet er gennemført under stort tidspres, men at det er muligt at afslutte arbejdet med at udarbejde nye studieordninger inden for den fastsatte tidsplan.

Samtidig tilrettelægges overgangsordning, så nuværende studerende først overflyttes til nye uddannelse i 2017. På den måde er der sikret fokus på første år af de nye uddannelser i 2016 og fokus på den resterende del af uddannelsen i 2017.

Projektets styregruppe har løbende drøftet tidsplanen. Der er opbakning til at fastholde tidsplanen, men samtidig opmærksomhed på, at den er stram.

Uddannelsernes titel på dansk og engelsk

En stor del af høringssvarene berører spørgsmålet om uddannelsernes titler på engelsk. Vedlagt dette høringsnotat er et bilag, der redegør nærmere for problemstillingen.

UDS bemærker, at ændringerne gennemført som led i udviklingsarbejdet ikke i sig selv kan danne grundlag for en justering af uddannelsernes titler på engelsk. På den baggrund har UDS valgt at videreføre de nuværende titler uændret.

Uddannelsesbekendtgørelse som autorisationsgrundlag

En del af høringssvarene – særligt fra de faglige organisationer – peger desuden på, at det synes uhensigtsmæssigt, at Styrelsen for Patientsikkerhed ikke skal godkende de nye studieordninger.

Styrelsen for Patientsikkerhed fastholder, at når autorisationsgrundlaget er den enkelte uddannelsesbekendtgørelse, så godkender styrelsen ikke studieordningen. Kravet om, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal orienteres ved ændringer af studieordningen er alene af praktiske hensyn for at sikre, at styrelsen til stadighed er opdateret i forhold til indhold i studieordningerne.

UDS bakker op om Styrelsen for Patientsikkerheds vurdering. Afsættet for udviklingsarbejdet var på den ene side at give mulighed for en mere fleksibel tilrettelæggelse af uddannelserne og samtidig sikre et ensartet nationalt kompetenceniveau pr. uddannelse/ profession. Autorisationsgrundlaget er uddannelsesbekendtgørelsen – ikke studieordningen. Som konsekvens heraf skal autorisationsmyndigheden godkende uddannelsesbekendtgørelsen, ikke studieordningen.

Samarbejde mellem uddannelsesaktørerne

Særligt KL og Danske Regioner peger i deres høringssvar på, at det skal tydeliggøres i bekendtgørelsen, at der påhviler professionshøjskolerne et særligt ansvar for at sikre, at samarbejdet mellem professionshøjskoler og praktikorganisationer /praktiksteder udbygges og vedligeholdes.

UDS anerkender, at professionshøjskolerne har en opgave med at få formidlet indhold og tilrettelæggelse af uddannelserne i forbindelse med udarbejdelse af studieordningerne. Rammerne for dette samarbejde fastsættes i studieordningen.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Det skal i øvrigt bemærkes, at en forudsætning for at de nye studieordninger kan træde i kraft er, at de er godkendt af den enkelte professionshøjskoles bestyrelse¹. Bestyrelsen består af 10-15 personer. Jf. Lov om professionshøjskoler, § 14, udpeges 2 medlemmer af Regionsrådet og kommunalbestyrelserne i den region, hvor professionshøjskolen hører hjemme. De kommunale og regionale aktører har således direkte adgang til godkendelse af de konkrete studieordninger.

Ensartet kompetenceniveau

Flere af de faglige organisationer samt Styrelsen for Patientsikkerhed udtrykker bekymring for, at der kan være risiko for, at uddannelserne på sigt udvikler sig, så der er forskel på kompetenceniveauet eller de kompetencer, som de studerende opnår gennem uddannelsen, når der ikke er nationale studieordninger.

Med de nye bekendtgørelse vil hver uddannelse fremadrettet ikke være reguleret i national studieordning, men i en institutionsspecifik studieordning. Der fastsættes i bekendtgørelsen f.eks. krav om, at de udbydende professionshøjskoler i fællesskab skal beskrive indhold af de temaer, der tilrettelægges inden for uddannelsens første to år samt krav til udformningen af bachelorprojektet. Modellen ligner den, der regulerer såvel lærer- som pædagoguddannelsen.

Mål for læringsudbytte, som de studerende skal have opnået efter afsluttet uddannelse, fastsættes i den nationale uddannelsesbekendtgørelse. UDS vurderer på den baggrund, at der er sikret et nationalt kompetenceniveau for hver uddannelse / profession.

De ni uddannelser reguleres fremadrettet alene i forhold til output – dvs. hvad de studerende kan efter endt uddannelse, snarere end hvad de har været igennem. Det samme kendes fra de nyligt reviderede pædagog- og læreruddannelser. Hidtil har styringen af sundhedsuddannelserne været en kombination af outputstyring i form af bilag til bekendtgørelsen, der fastsætter mål for læringsudbytte, og inputstyring, der i form af nationale studieordninger fastsætter, hvilke elementer de studerende skal igennem i løbet af uddannelsen.

¹ Der er i Lov om professionshøjskoler, § 12, stk. 4, hjemmel til at bestyrelsen kan delegere godkendelsen af studieordningen til rektor.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at styringen i forhold til output, dvs. de kompetencer, som de studerende skal have opnået efter endt uddannelse, videreføres uændret.

2. Bemærkninger vedr. uddannelserne i øvrigt samt rammevilkår

Udover bemærkninger til bekendtgørelsesteksten har UDS modtaget flere bemærkninger, der adresserer andre temaer.

I forbindelse med revisionsarbejdet er der foretaget nogle ændringer af strukturel karakter i uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed. Uddannelses- og Forskningsministeriet har i 2015 dimensioneret uddannelsen på baggrund af strukturel overledighed. Derfor har styregruppen fundet det nærliggende i forbindelse med udviklingsarbejdet at se på, om der kunne foretages ændringer, der kunne være med til at skærpe profilen for uddannelsen, specifikt for studieretningen 'Sundhedsfremme og forebyggelse'. Ændringen er foretaget ved at sammenlægge 'sundhedsfremme og forebyggelse' med studieretningen 'klinisk diætist' til én ny retning 'sundhedsfremme og diætetik'. Det har afstedkommet en række hørings svar, der stiller spørgsmålstejn ved det hensigtsmæssige i den nye struktur for uddannelsen.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Styregruppen har bakket op om ændringen. KL angiver i sit høringssvar at stå ved den nye struktur, men markerer samtidig behovet for at følge den nye retning nøje. Flere af de kritiske høringssvar er fra medarbejdere i kommuner, undervisere på ernærings- og sundhedsuddannelsen eller de relevante faglige organisationer.

Det er aftalt i styregruppen, at der etableres en arbejdsgruppe, der skal se på mulighederne for yderligere styrkelse af profilen for uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed.

Flere høringssvarer – særligt de faglige organisationer, herunder de studerende – bemærker, at kvaliteten af uddannelserne kommer under pres, når implementering af nye uddannelser sker samtidig med implementering af omprioriteringsbidraget.

UDS noterer sig synspunktet, men spørgsmålet om de økonomiske rammevilkår for professionshøjskolerne ligger uden for udviklingsarbejdets rammer.

Når de studerende er i praktik (klinisk uddannelse) varetages undervisningen af en klinisk underviser/vejleder. Flere høringssvar peger på, at kravene til de kliniske underviseres formelle uddannelsesniveau bør hæves fra 1/6 diplomuddannelse, der konkret tilsvarende ét vejledermodul.

Det var en præmis for igangsættelsen af udviklingsarbejdet, at de nuværende rammevilkår videreføres uændret. Det betyder konkret også, at det ikke i regi af udviklingsarbejdet har været drøftet om de formelle uddannelsesmæssige krav til de kliniske vejledere skulle ændres. En sådan ændring vil forudsætte drøftelse af finansiering.

KL har ikke adresseret spørgsmålet om kliniske vejlederes kompetenceniveau. Danske Regioner har bemærket, at det i flere udkast står, at de kliniske vejledere, skal have pædagogiske kvalifikationer svarende til 1/6 diplomuddannelse.

De nuværende krav er i de nye bekendtgørelser videreført uændret, hvilket medfører forskelligt niveau og forskellige formuleringer på tværs af de ni omfattede uddannelser. Det betyder konkret, at der er variationer på tværs af uddannelserne. Der er i styregruppen opbakning til at videreføre de nuværende krav - også selvom det betyder forskelle på tværs af uddannelser.

I sammenhæng med bemærkningen om de kliniske vejlederes kompetenceniveau har særligt DSR bemærkninger generelt om kvalitet i praktikken (den kliniske uddannelse). KL og Danske Regioner – og øvrige praktikorganisationer – ansvarer for at sikre, at kvaliteten af praktikken er tilstrækkelig til, at den enkelte studerende kan nå de mål for læringsudbytte, der er fastsat for praktikken (den kliniske uddannelse). Professionshøjskolerne godkender praktikstederne.

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

UDS er opmærksomme på de faglige organisationers synspunkt, men det er styrelsens vurdering, at spørgsmålet om kvalitet i praktikken skal adresseres i de konkrete samarbejder om praktikken – ikke i en uddannelsesbekendtgørelse.

Susanne Bomholt Andersen